

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători – Țurcan Anatolie și Timofti Vladimir

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Guzun Ion xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.07.2017 – 22.12.2017;

Instanța de apel: 09.01.2018 – 31.01.2018;

Instanța de recurs: 02.05.2018 – 13.06.2018.

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22 decembrie 2017, Guzun Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) luni.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate lui Guzun Ion, a fost suspendată pe un termen de probațiune de 1 (un) an.

Acțiunea civilă înaintată de Udvud Elena în latura încasării prejudiciilor materiale a fost admisă integral și s-a dispus încasarea din contul părții civilmente responsabile SA

„GALAS”, IDNO 100260000630 în beneficiul părții civile Udvud Elena a sumei de 2 537 (două mii cinci sute treizeci și șapte) lei.

Acțiunea civilă înaintată de Udvud Elena împotriva lui Guzun Ion, în latura încasării prejudiciului moral, s-a admis parțial și s-a dispus încasarea din contul lui Guzun Ion în beneficiul lui Udvud Elena a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în sumă de 20 000 (douăzeci mii) lei, fiind dispusă încasarea de la Guzun Ion în beneficiul lui Udvud Elena cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 3 000 (trei mii) lei.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul lui Guzun Ion a cheltuielilor de judecată, ce țin de efectuarea expertizei medico-legale, a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Guzun Ion, la 14.05.2017, aproximativ la orele 22:00, treaz și cu permis de conducere, conducând autovehiculul de model „Opel Astra” cu n/î CR AY 721, pe str. Decebal mun. Chișinău, din direcția str. Sarmizegetusa spre str. N. Titulescu, în preajma imobilului nr.61, nu a manifestat dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de situație rutieră, precum și cea care determină viteza de circulație, încălcând astfel prevederile normelor prevăzute la pct.45 alin.1) lit. a), b) și d) și alin.2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009, potrivit căruia: *„1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și d) situația rutieră. 2) In cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.”*, urmare a căror fapte a tamponat pietonul Udvud Elena xxxxx, care traversa carosabilul, de la stânga spre dreapta, direcției de deplasare acestuia.

În consecință, în urma impactului, cet. Udvud Elena, conform raportului de expertiză medico-legală nr.1410/D din 26.06.2017, i-a fost cauzată o vătămare corporală medie, cu dereglarea sănătății de lungă durată, sub formă de: *„Fractura închisă a osului tibial drept în 1/3 superioară”*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat admiterea apelului și casarea parțială a acesteia în partea laturii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cheltuielile judiciare în valoare de 320 lei să fie încasate în beneficiul statului de la inculpatul Guzun Ion.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a invocat că, sentința primei instanțe este neîntemeiată în partea respingerii încasării cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale.

Procurorul a invocat că, prima instanță nu a luat în considerare faptul că, în cadrul instrumentării cauzei penale, de către stat au fost suportate cheltuieli judiciare pentru

efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate Udvud Elena în sumă de 320 lei, aceste cheltuieli urmând să fie încasate de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art.art.227 alin.(1), (2), (3) și 229 Cod de procedura penală.

De asemenea apelantul a indicat că, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale în privința celui care a comis-o. Respectiv, cheltuielile judiciare sânt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Astfel, apelantul consideră că, obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli. Obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță. Subsecvent, cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Guzun Ion urmează să fie încasate din contul acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, apelul procurorului a fost respins ca fiind nefondat cu menținerea sentinței contestate.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală.

Sentința primei instanțe a fost contestată de acuzatorul de stat doar în privința cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 320 lei.

Instanța de apel nu a reținut ca fiind justificate solicitările procurorului privind încasarea de la inculpatul Guzun Ion a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 320 lei, or, acestea sunt cheltuieli din cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Prevederile art.228 alin.(4) Cod de procedură penală stipulează că, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu. Astfel sumele solicitate spre încasare și pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 320 lei, nu pot fi admise.

În contextul dat, instanța de apel a menționat că luând în considerare prevederile art.75 alin.(3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar

nr.68 din 14.04.2016, ordonatorul expertizei medico-legale în speță este organul de urmărire penală - SUP AR al SCAUP al DP mun. Chișinău, în temeiul ordonanței din 19 iunie 2017. Aceste cheltuieli sunt suportate din contul statului, care reieșind din obligațiile pozitive ce țin de desfășurarea unui proces penal, urmează să realizeze în mod prompt și eficient acțiunile în vederea descoperirii infracțiunilor și contracarării activității infracționale, astfel, nu pot fi puse în sarcina inculpatului cheltuielile necesare pentru realizarea acțiunilor ce vin să confirme vinovăția acestuia.

De asemenea, instanța de apel a indicat că normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară.

Din cele expuse, instanța de apel a conchis că, prevederile legale la care face trimitere acuzatorul de stat în apelul său, se referă la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată ori cheltuielile judiciare care sunt enumerate în dispoziția art.227 alin.(2) pct.5) Cod de procedură penală și nu prevăd expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței, procurorul a contestat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea parțială a acesteia în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit căreia să fie dispusă încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei.

În motivarea recursului ordinar, procurorul invocă că soluția instanței de apel, prin care a fost respins apelul procurorului referitor la neîncasarea cheltuielilor de judecată, contravine normelor procesual penale în vigoare.

Procurorului susține că cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare în cauza penală compuse din costul raportului de expertiză medico-legală nr. 6800/F, suma acestuia constituind 320 lei.

Astfel, potrivit prevederilor art.227 alin.(1) Cod de procedură penală „Cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.”

Potrivit alin.(3) a aceleiași norme „Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate”. Aceasta este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces. Totodată legislatorul a expus suficient de clar în art.299 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Prin urmare, în situația când art.229 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează direct că - inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor judecătorești de a

respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, fiind prezentată de către procuror dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea expertizei judiciare.

Subsidiar celor invocate supra, acuzarea remarcă că efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale. Ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temei juridic fiind fapta infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Generalizând experiența statelor europene la acest capitol (Germania, Estonia, Letonia, România), unde lucrurile stau altfel, practicile în domeniu la toate etapele unui proces penal, pun sarcina achitărilor pe seama persoanei care a săvârșit infracțiunea și nu pe umerii contribuabililor onești.

Cele expuse relevă asupra faptului, că instanța de apel n-a îndeplinit cerințele stipulate în art.art.101, 394, 414 Cod de procedură penală, n-a indicat temeiurile care au dus la respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat, iar acestea constituie temei de drept pentru recurs ordinar prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea ce ține de respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuitelor de judecată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, reținându-se următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal, reieșind din textul recursului declarat, constată că recurentul își întemeiază alegațiile în temeiul de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, în esență, recurentul critică decizia instanței de apel în latura civilă a acesteia, prin care s-a respins acțiunea civilă înaintată de acuzatorul de stat împotriva lui Guzun Ion cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 320 lei.

Așadar, în privința acestor alegații, verificând materialele dosarului în raport cu argumentele din cererea de recurs, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit neîntemeiate.

Recurentul solicită în baza art.227 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale în mărime de 320 lei, motivând că legea nu obligă statul să suporte cheltuielile judiciare, ci doar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează că argumentele invocate de către recurent în susținerea solicitării înaintate sunt neîntemeiate, deoarece art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art.143 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală).

Tot aici, Colegiul penal consideră necesar de a face trimitere la prevederile art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate, se deduce că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, se reține că expertiza medico-legală a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului vătămarilor cauzate părții vătămate Udvud Elena în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpatul Guzun Ion, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În sensul dat, Colegiul penal constată faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanța de apel corect a ajuns la concluzia, de a menține sentința în latura contestată.

Așadar, în virtutea considerentelor expuse supra, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și soluția instanței de apel, nefiind identificată de instanța de recurs prezența vreunei erori judiciare, care ar putea servi drept temei de casare a deciziei recurate, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate

criticile formulate de către acuzatorul de stat în cererea de recurs ordinar supus judecării, respectiv se decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Guzun Ion xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 06 iulie 2018.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir